

Кафедра історії української та зарубіжної музики

СИЛАБУС
ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МИСТЕЦТВА
(назва дисципліни)

Освітній рівень	III, освітньо-творчий
Ступінь освіти	доктор мистецтва (II етап – творча аспірантура)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-творча програма	підготовки доктора мистецтва
Статус	вибіркова

Курс	1
Семестр	1-2
ECTS	4
Аудиторних годин	
Лекції	40
Семінари	20
Практичні	
Самостійна робота	60
Семестровий контроль	іспит

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Драч Ірина Степанівна, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/history-of-ukrainian-and-foreign-music/Drach.pdf
e-mail	drach.irina2016@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Експертна діяльність у сфері мистецтва» складено відповідно до освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва та відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів, комплекс умінь та компетентностей, яких вони повинні набути відповідно до вимог освітньо-творчої програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Експертна діяльність у сфері мистецтва», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання аспірантів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування на базі спеціальних знань у галузі музичного мистецтва навичок експертної діяльності, а також уявлень про правове регулювання та технологію проведення експертизи як дослідження об'єктів, предметів, явищ і процесів для надання висновку з поставлених питань, пов'язаних із визначенням матеріальних, історичних, культурних та художніх цінностей різноманітних музичних артефактів, а також встановлення кваліфікаційних та статусних рівнів конкретних осіб, інституцій та установ у галузі музичного мистецтва згідно із вимогами національних та міжнародних оціночних стандартів.

Дисципліна має практичну спрямованість, допомагаючи фахівцям скористатися найбільш доцільними в кожному випадку підходами до вирішення поставленого завдання та обумовлення вибору методики оцінки із урахуванням чинної законодавчо-правової бази і всього комплексу супутніх обставин та факторів.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема:

К. Здатність визначати та розв'язувати комплексні проблеми в галузі музичного мистецтва; володіти методологією творчої, наукової та педагогічної діяльності;

створювати оригінальні цілісні наукові/творчі концепції, проводити самостійне науково-творче дослідження, результати якого відповідають вимогам новизни та актуальності, мають теоретичне та практичне значення

ЗК 01. Здатність до оволодіння науковою компетентністю та розвитку творчих здібностей, спрямованими на формування загальнокультурного системного світогляду.

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та оцінки сучасних наукових/творчих досягнень, генерування нових ідей при вирішенні творчих, дослідницьких, педагогічних, практичних завдань.

ЗК 03. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення протягом життя, оцінювання рівня власної фахової компетентності та підвищення професійної кваліфікації, адаптації до змін у професійній творчій та педагогічній діяльності.

ЗК 04. Готовність до роботи у міжнародному культурному просторі на основі вільного володіння іноземною мовою, дотримання норм міжкультурної толерантності та професійної етики.

СК 01. Здатність до створення інноваційної концепції творчого продукту та практичного втілення на високому виконавському рівні; розробки науково-творчих проєктів, управління ними; укладання пропозицій щодо їхнього фінансування; реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК 03. Здатність володіти методами розв'язування спеціалізованої задачі й практиками інтерпретації / композиції до створення оригінального творчого продукту в контексті музичної діяльності та освіти.

СК 04. Здатність до застосування інноваційних технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі музичного мистецтва, інтегрування знань з інших сфер гуманітаристики.

СК 05. Здатність до використання педагогічних технологій для передачі наукових знань майбутнім фахівцям з дотриманням людиноцентристського підходу в навчанні.

СК 06. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в науково-творчих дослідженнях та педагогічній діяльності.

СК 07. Здатність використовувати сучасні науково-інформаційні технології, міжнародні науково-метричні бази, програмне забезпечення у процесі творчої та науково-педагогічної діяльності; володіти комунікативною культурою.

Програмні **результати** навчання:

ПРН 1. Вміння створювати концепції науково-творчих проєктів, оформлювати їх належним чином та з урахуванням суспільного запиту, поетапно впроваджувати результати роботи в мистецьку практику; налагоджувати творчо-мистецьку комунікацію.

ПРН 2. Підвищення рівня професійної підготовки виконавців/композиторів в єдності наукових та мистецьких шкіл. Формування навичок розв'язання проблемних ситуацій у творчій, науковій та педагогічній діяльності.

ПРН 3. Знання методології мистецтвознавства, психології та педагогіки, застосування усталених методів та підходів у власних наукових та / або інноваційно-творчих проєктах, а також у власній творчій та / або педагогічній практиці.

ПРН 4. Опанування сучасними інструментами та технологіями пошуку, обробки та аналізу інформації, вміння систематизувати та інтерпретувати отримані результати.

ПРН 5. Підвищення рівня проєктної культури, вміння працювати з стейкхолдерами, замовниками та споживачами культурного продукту; вміння вибудовувати масмедійну стратегію.

ПРН 6. Вміння презентувати отримані результати досліджень (зокрема – іноземною мовою), кваліфіковано відображати результати науково-творчої роботи у публікаціях.

ПРН 7. Володіння комунікаційними та організаторськими навичками у процесі педагогічної та просвітницької діяльності, спрямованої на популяризацію академічного музичного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-творчої програми здобувачі повинні **знати**:

- чинну правову базу, що регулює експертну діяльність загалом (Закони України «Про судову експертизу», «Про вищу освіту», «Про інтелектуальну власність», накази, інструкції відповідних керівних структур тощо);
- праві обов'язки фахівця – експерта з музичного мистецтва; межі власної фахової компетенції, коло питань мистецької експертизи;
- процедуру призначення експертного дослідження, термін його виконання та нормативну структуру експертного висновку, правила оформлення результатів експертного дослідження;
- наявні підходи та методики оцінювання об'єктів; нормативні та еталонні стандарти в різних галузях музичного мистецтва, зокрема освітній (всіх рівнів), науковий, а також у сфері музичного виконавства, інтелектуальної власності (композиторської творчості);
- правила переміщення культурних цінностей через митний кордон, обсяги музичних ліцензійних платежів тощо.

Уміти:

- оцінювати властивості музичного інструментарію (за фахом), авторство окремих творів (у нотній фіксації, у виконанні наживо або відео-аудіозаписі),
- здійснювати моніторинг ефективності функціонування установ і закладів мистецького профілю (у тому числі освітніх),
- розраховувати інноваційний потенціал мистецького продукту,
- установлювати якість реалізації художнього потенціалу конкретного твору, наукову новизну і практичне значення досліджень і розвідок у музикознавстві, освітній потенціал навчальних підручників, посібників та методичної літератури;
- проводити атрибуцію твору (установлення автора твору, періоду створення роботи, приналежність до певної школи тощо);
- визначати художній рівень, історичне значення, культурну цінність твору або його виконання;
- визначати відповідність мистецької продукції вимогам законодавства про захист суспільної моралі;
- складати експертний висновок.

Перелік тем:

Змістовий модуль 1: Загальні положення.

Тема 1.1 Нормативна база експертної діяльності. Експертиза культурних цінностей.

Тема 1.2. Філософія експертизи: епістемологічний аспект.

Тема 1.3. Атрибуція музичного твору.

Тема 1.4. Оцінка вартості музичного інструменту. Паспорт музичного інструменту.

Змістовий модуль 2: Експертиза наукових досліджень у галузі музикознавства.

Тема 2.1. Публікація матеріалів дослідження.

Тема 2.2. Апробація результатів дослідження.

Тема 2.3. Процедура захисту дисертації. Паспорт спеціальності.

Тема 2.4. Процедура захисту дисертації. Експертні функції рецензента і опонента.

Змістовий модуль 3: Експертиза освітніх установ музичного профілю.

Тема 3.1 Моніторинг навчально-методичного комплексу з музичних дисциплін.

Тема 3.2. Моніторинг навчального плану та освітніх програм.

Тема 3.3. Експертиза забезпечення якісних стандартів освіти.

Тема 3.4. Атестація фахівців.

Змістовий модуль 4: Експертиза у сфері музичної творчості та виконавства.

Тема 4.1. Критерії оцінювання і корпоративні конвенції.

Тема 4.2. Конкурсний відбір: номінації і статус лауреату.

Тема 4.3. Журі як експертна колегія.

Тема 4.4. Експертиза заявки на грант.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота, есе, презентація.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

90–100–A – відмінно – ознайомлення із існуючим методичним забезпеченням процедур мистецької експертизи, пов'язаної із визначенням матеріальних, історичних, культурних та художніх цінностей різноманітних музичних артефактів, а також встановлення кваліфікаційних та статусних рівнів конкретних осіб, інституцій та установ у галузі музичного мистецтва згідно із вимогами національних та міжнародних оціночних стандартів.

82–89–B – добре – практична спрямованість у вирішенні поставлених завдань, уміння скористатися найбільш доцільними у кожному випадку підходами та обумовлення вибору методики оцінки з урахуванням чинної законодавчо-правової бази і всього комплексу супутніх обставин та факторів.

74–81–C – добре – часткова інформованість у загально-правових питаннях експертизи, але слідування загальним критеріям експертної діяльності у складанні висновку.

64–73–D – задовільно – неспроможність розв'язувати суперечності під час практичної експертної роботи, порушення регламенту проведення експертизи, недостатня аргументованість оцінки..

60–63–E – задовільно – професійна обмеженість, помилкова атрибуція музичних артефактів.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) – виконання

практичних завдань із грубими порушеннями чинного законодавства та низький рівень фахових знань та уявлень.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – відсутність знань чинних нормативних документів, які регулюють експертну діяльність, відсутність практичних завдань, що демонструють належні уявлення про експертні процедури в галузі музичного мистецтва.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р., № 3792- XII // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
2. Про судову експертизу: Закон України від 17.06.2020 р., № 2778-VI // ВВР. 2020. № 5. Ст. 31.
3. Про наукову та науково-технічну експертизу: Закон України від 09.12.2009. № 327.
4. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2005 р., №2605-IV // Офіц. вісн. України. 2005. № 25. Ст. 1405.
5. Про державні нагороди України. Закон України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1549-14#Text>
6. Про засади державної мовної політики. Закон України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5029-17#Text>
7. Нормативно-правові акти галузі музичного мистецтва // Міністерство культури та інформаційної політики України. Mincult.kmu.gov.ua
8. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. № 9. 29.08.2019.
9. Положення про акредитацію освітніх програм. МОН України 11.07.2019 № 977.
10. Положення про порядок надання грантів Президента України молодим діячам у галузі театального, музичного, циркового, образотворчого мистецтва та кінематографії, молодим письменникам, майстрам народного мистецтва для створення і реалізації творчих проєктів. Від 31.10. 2013. № 602.2013.
11. Про почесні звання України. Указ Президента України. 28.04.2016.
12. Про премії за досягнення у сфері культури і мистецтва. Постанова Кабінету міністрів України. 23.11.2016 №841.
13. Положення про експертну комісію Міністерства культури України. 22.03.2013. 30.07.2013, 30.07.2012, 13.02.2013, 18.05.2015.
14. Положення про премію Лисенка/ Лятошинського/ Ревуцького/Косенка.
15. Про затвердження Примірнього порядку організації міжнародних і всеукраїнських професійних, студентських та учнівських мистецьких конкурсів. 04/05/2018.

Список основної літератури

1. Бітаєв В. А., Шультіна В. Д., Шман С. Ю. Методичні засади експертизи культурних цінностей: навчально-методичний посібник. К.: НАКККіМ, 2010. 128 с. URL: http://library.nakkkim.edu.ua:8080/libdoc/knugu/knygy2/mystectvoznavci/bitaev_metod_zasady.pdf
2. Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту. Львів, 2014
3. Калашникова О.Л. Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей : підручник / О.Л. Калашникова. Ї К. :Знання, 2006. Ї 479 с., іл.
4. Пашутинський Є. В. Посадові інструкції: освіта, культура, мистецтво. К., 2005
5. Платонов Б. О. Основи оціночної діяльності: підручник. К. :НАКККіМ, 2013. 227 с. URL: http://www.afo.com.ua/doc/Boris_Platonov_Fundamentals_of_evaluation_activity.pdf
6. Сичинський Б. С. Науково-практичний коментар до Законодавства України про працю. К., 2003/
7. Тригуб І. Експертиза як складова професійної діяльності у галузі освіти: теоретичний аспект. Освітологічний дискурс, 2014, № 1(5).
8. Crease R.P., Selinger E. The Philosophy of Expertise, Columbia University Press, 2006 URL: <http://cup.columbia.edu/book/the-philosophy-of-expertise/9780231136440>
9. Mishra J. Musical Expertise: [The Oxford Handbook of Expertise](http://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780198795872.001.0001/oxfordhb-9780198795872-e-25). 2019/ URL: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780198795872.001.0001/oxfordhb-9780198795872-e-25>

Список додаткової літератури

1. Експертиза шкільних підручників. Інструктивно-методичні матеріали. МОН України.
2. Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини. Вип. 3 (1-2), 2006, 2007, вип. 4, 2008, вип.5, 2009, вип.6, 2010, вип.7.

Інформаційні ресурси

1. Київський науково-дослідний інститут судових експертиз: <https://kndise.gov.ua/>
2. Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені Бокаріуса: <https://www.hniise.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України: <https://kndise.gov.ua>
4. Український фонд культури: Грантові програми. Експерти:–<https://ucf.ua>
5. Креативна Європа –Україна: <https://creativeeurope.in.ua/programs/categories/1>
6. Музичні конкурси: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>